

TURIZEM NA KMETIJI PO COVID-19

Pred dvema letoma si nihče niti v sanjah ni mogel predstavljati, da bi se svet lahko ustavil in da bi ljudje bili primorani ostajati doma. Ampak turizem se je ustavil in po napovedih strokovnjakov naj bi na globalni ravni cikel okrevanja turizma do ravni, kot so bile pred korono, trajal okoli 5 let. Skozi to globalno izkušnjo pandemije se je spremenil predvsem sam kupec – turist.

Ljudje imamo občutek, da smo v tem času izgubili kanček svoje svobode, ki so nam jo nudila naša potovanja in potovanja. Izkušnja karantene ob pandemiji je zagotovo spremenila tudi naš način razmišljanja, vrednote in pogled na svet. Popotniki in turisti zagotovo ne bomo več enaki, kot smo bili pred pandemijo. Zaradi tega veliko bolj dajemo pomen stvarim, ki so nam bile prej samoumevne, ali pa se sploh nismo menili zanje:

- Varnost in čistoča sta postali nova prioriteta št.1 in bosta sigurno še nekaj let po zaključku pandemije. To bo ekstremno pomembno v vseh namestitvenih kapacitetah, kakor tudi v gostinstvu. Pri tem zaupanje v standarde kvalitete in čistoče ne bo dovolj, tako bo to potrebno skozi komunikacijo dobro predstaviti potencialnim gostom.
- Vse bolj se poslužujemo slogana »krajše in bližje«, pri čemer ima vse večji pomen domači trg.
- V času karantene smo se bili primorani ustaviti. Narediti pregled našega načina življenja in vrednot. Spoznali smo vrednost in pomen družbenih stikov in pristnih odnosov. Ljudje se želijo vrniti k pristnemu, osebnemu stiku, spoznavanju lokalnih prebivalcev in lokalnih kultur. Zato želja po bolj osebnem in prilagojenem dopustu prinaša večje povpraševanje po individualnih potovanjih, bistveno manjši interes pa je za skupinska potovanja.
- Zaživela so družinska in medgeneracijska potovanja ter zamujene obletnice - ljudje smo bili v času korona pandemije lačni druženja, zato vse večja želja tudi za ponudbe, ki pomagajo pri obnavljanju stikov, krepitvi medosebne odnosov ter proslavljanju vseh zamujenih obletnic in posebnih trenutkov.
- Digitalizacija - vsi tisti, ki pred korono še niso bili najbolj domači s sodobno tehnologijo, so to zagotovo postali v času korone. Prav tako so postale online potovalne izkušnje drugačen način, kako destinacija in turistična ponudba dostopa do nas v času sanjarjenja o destinaciji.
- Trajnostna naravnost je postala še pomembnejša. Pri potrošnikih se je okreplil pomen trajnostnih praks, ki jih še bolj cenimo in smo jih pripravljani plačati.
- Pomen lokalne, zdrave in varne hrane je vse večji. V tem pogledu je Slovenija zagotovo v prednosti, saj je pri nas ponudba lokalnih, domačih izdelkov in pridelkov raznolika ter tudi relativno enostavno (geografsko) dostopna. Varnost hrane in dokazi o ustrezni higieni bodo seveda nujni. Prav tako pa bo za ponovno rast in vzpon slovenske gastronomije ključnega pomena sodelovanje vse akterjev od pridelave do ponudbe in potrošnika.

Zaradi vsega naštetega je potrebno prilagoditi načine, kako delati stvari, kaj ponujati, kako pristopati do potencialnih kupcev in kako drugače komunicirati. Potrebna je velika mera inovativnosti, prilagodljivosti, izmenjave znanj in predvsem, sodelovanja.

Ko bomo torej razmišljali, kje preživeti enodnevni izlet ali počitnice, naj ne pozabimo na naše podeželje. Podeželski turizem ima pomembno vlogo pri razvoju podeželja, saj lahko izdatno prispeva k povečanju dohodkov prebivalstva in pospešuje gospodarski razvoj lokalne skupnosti v celoti. Posebna oblika turizma na podeželju je turizem na kmetiji, ki ima pomembno vlogo pri ohranjanju predvsem manjših kmetij, kjer kmetovanje ne omogoča preživetja.

Torej turistične kmetije, kmečki turizmi, turizmi na kmetijah in kar je še izrazov zanje, so nedvomno pomembna kategorija gostinske ponudbe pri nas. Sprva so, predvsem zaradi razmeroma nizkih cen, nadomestile klasično gostilniško ponudbo, v zadnjem obdobju pa se vsaka posebej obračajo k dodatni ponudbi. Najdemo jih na vseh koncih Slovenije. Vidna povezava turizma s kmetijstvom, kjer je trajnostno načrtovanje in upravljanje postalo glavni cilj in standard turistične dejavnosti. Slovenija tako postaja zelena butična globalna destinacija z visokokakovostno, inovativno in avtentično ponudbo hrane in vina za zahtevnega obiskovalca.

Pri iskanju rešitev dodatnega zaslužka na kmetiji vsekakor velja razmišljati tudi o razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, s katerimi kmetija pridobi neko dodano vrednost. Ker pa danes govorimo o turizmu, ki kmetom pomeni pomemben del prihodkov, država pa ga spodbuja zaradi trajnostno pridelane hrane in lokalne samooskrbe, naj predstavim nekaj vrst oz. oblik turizma na kmetiji kot dopolnilno dejavnost. Možnosti so naslednje:

1. turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost, kamor spadajo turistična kmetija z nastanitvijo, izletniška kmetija, vinotoč in osmica ter
2. turizem, ki ni gostinska dejavnost, kot so na primer prevoz potnikov z vprežnimi vozili in traktorji, ježa živali, oddajanje površin za piknike, muzeji in tematske zbirke, tematski parki, apiturizem in športni ribolov na vodnih površinah na kmetiji.

Potenciali, zaradi katerih se v Sloveniji vse pogosteje kmetije odločajo za turizem na kmetiji so neokrnjena narava, raznolika pokrajina, možnost spoznavanja bogastva podeželja, številne hišne in lokalne kulinarčne dobrote, najrazličnejša nepozabna doživetja ter aktivno preživljanje oddiha v naravi,...

Turistična ponudba tako v Sloveniji kot v tujini je zelo velika. Zakaj izbrati za oddih prav turistično kmetijo je kar nekaj:

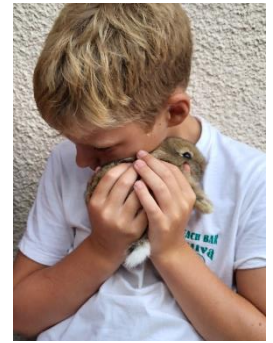
Počitnice na turističnih kmetijah so drugačne.

Počitnice na turističnih kmetijah niso takšne kot oddih na morju ali v zdraviliščih. So drugačne - daleč stran od množic in vsakdanjega hitenja, v zelenju in miru, kjer se poleg kmetijstva ukvarjajo še s turizmom, so v tesnem stiku z naravo in ljudmi, z njihovo kulturo, življenjsko modrostjo, šegami in ko odidete z nje ste polni nepozabnih vtisov.

Izpolnitev pričakovani starejših in mlajših.

Slovenska turistična kmetija bo izpolnila pričakovanja starejših in mlajših. Odrasli bodo na njej našli kotičke miru in sprostitve, otroci igrišče brez meja; odrasli se bodo spoznali z domačimi in zvečer z njimi posedeli v klepetu, domači otroci pa bodo vrstnike iz mest vpeljali v skrivnosti kmečkega življenja in jih navdušili nad domačimi živalmi in pustolovščinami, ki jih v mestu ni.

Kosilo ali praznovanje v prijetnem okolju.

Kdor si na izletu zaželi dobrega domačega kosila ali pa bi rad presenetil bližnje in prijatelje s praznovanjem v prijetnem okolju, je vabljen na izletniške kmetije, ali ob koncu tedna, ali po predhodnem naročilu tudi med tednom.

Kmečke gospodinje vedo, kaj je dobro.

V njihove lonce gredo samo zdravi in sveži pridelki, iz katerih pripravljajo dobrote tradicionalne slovenske kuhinje: koruzne in ajdove žgance, ajdovo in pšenično kašo, kisló juho, joto, ričet, bograč, njoke, žlikrofe, matevža, mežrle, krapke, zaseko, štruklje, orehovo in ajdovo potico, gibanico..., pa na odlično vino, jabolčnik in žganje moramo še spomniti.

Pri izbiri, katera turistična kmetija je tista, ki bi nam najbolj odgovarjala oz. bi bila za nas najboljša nam pomagajo jabolka, s katerimi je označena kakovost storitev na turističnih kmetijah z nastanitvijo in sicer z eno, dvema, tremi ali štirimi. Več jabolok zagotavlja višjo kakovost in večji obseg storitev. Z označitvijo kakovosti je izražena urejenost kmetije kot celote, največji poudarek je namenjen urejenosti prostorov, kjer se zadržujejo gostje, vključena pa je tudi kakovost in pestrost jedi in pijač ter izbira možnosti za preživljanje prostega časa. Kakovost ponudbe turističnih kmetij vsake 3 leta preverja pristojna inštitucija.

- **1 jabolko** - preprosto opremljene sobe s skupno kopalnico in WC
- **2 jabolki** - dobra ponudba kmetije, preprosto opremljene sobe (najmanj polovica jih ima lastno kopalnico in WC)
- **3 jabolka** - zelo dobra ponudba kmetije, dobro opremljene sobe (večina z lastno kopalnico in WC)
- **4 jabolka** - Ponuja zanimivo in aktivno preživljanje počitnic tudi takrat, ko pridejo otroci na kmetijo brez spremstva staršev, najpogosteje s svojimi vzgojitelji. Nekatere kmetije varstvo in pester program aktivnosti v celoti zagotovijo same. Programi bivanja na kmetiji vključujejo spoznavanje narave in dela na kmetiji ter animirano igro pod skrbnim vodstvom vzgojiteljev ali drugih strokovno usposobljenih oseb.

V Sloveniji je vse več kmetij, ki se odločajo tudi za razvoj specializirane ponudbe, s katero želijo izpolniti počitniške želje in pomagati pri izbiri. Za razliko od kategorizacije (v prej omenjenih oblikah) specializacija ni obvezna. Strokovnjaki s posameznih področij so pripravili obvezne in izbirne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kmetije, če želijo pridobiti znak specializirane ponudbe. Postopek pridobitve znaka specializirane ponudbe vodi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že od leta 2007 dalje. Več o specializirani ponudbi ter grafični podobi najdete na spletni strani:

<https://www.turisticnekmije.si/specializirana-ponudba>

Specializacija na turistični kmetiji pomeni zagotavljanje dodatne ponudbe in opremljenosti za posamezne ciljne skupine gostov. Oblike specializirane ponudbe:

- ekološka turistična kmetija
- turistična kmetija s ponudbo za zdravo življenje
- družinam z otroki prijazna turistična kmetija
- otrokom brez spremstva staršev prijazna turistična kmetija
- ljubiteljem konj in jahanja prijazna turistična kmetija
- kolesarjem prijazna turistična kmetija
- vinogradniška turistična kmetija in
- invalidom prijazna turistična kmetija.

Pri vsem naštetem pa je zelo pomembno je, da se za turizem odloči cela družina, ki živi in pomaga na kmetiji. Pred odločitvijo naj zbere čim več informacij, se seznanji s predpisanimi pogoji, obiše katero že uveljavljenih turističnih kmetij in poišče pomoč pri svetovalcih Kmetijsko gozdarskih zavodov po Sloveniji.

V namen motivirati slovenskega turista, da bo odkrival lepote Slovenije in dopustoval ter počitnikoval doma, je država turistični panogi nudila dodatno pomoč z izdajo bonov vsem prebivalcem Slovenije, s katerimi smo bili pozvani, naj dopust v preživimo doma in pomagamo slovenskemu turizmu. Izkušnje turizma v preteklih dveh letih v času COVID -19 kažejo, da so turistični boni le pripomogli temu, da so slovenski turisti počitnikovali tudi doma. In kar je pozitivno v vsem skupaj je to, da se isti turisti vračajo nazaj.

Torej...ko boste razmišljali, kje preživeti počitnice, ne pozabite na naše podeželje. Za lažjo odločitev vam je lahko v pomoč katalog turističnih kmetij Slovenije, katerega najdete tudi na spletni strani Združenja turističnih kmetij Slovenije. Na turistični kmetiji boste zagotovo začutili bogastvo narave, svež zrak, pogled, ki seže v neokrnjeno naravo ter občutek popolne spokojnosti, ki poživilja telo in duha.

Začutite naravo, začutite slovensko podeželje.

Pripravila:

Tatjana Kmetič Škof, univ. dipl. ing. agr.

Svetovalka specialistka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Novo mesto